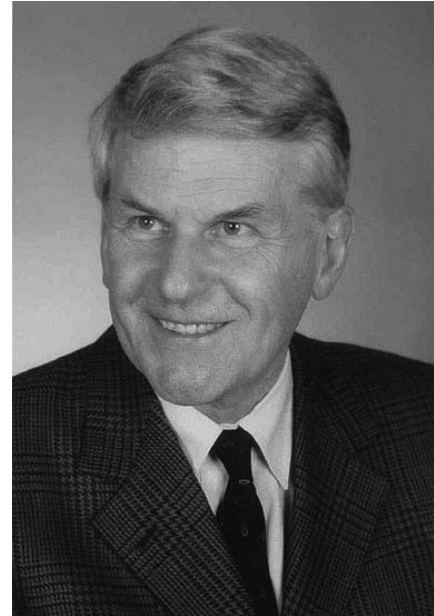

Pro memoria

Profesorius Andrzejus Szczeklikas, išskirtinis mokslininkas, pasišventęs gydytojas, aktyvus Europos alergologų ir klinikinių imunologų akademijos (EAACI) narys ir ilgametis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Pulmonologijos ir imunologijos klinikos geras kolega ir nuoširdus draugas netikėtai mirė 2012 m. vasario 3 d. Krokuvoje (Lenkija). Šių metų liepos mėnesį jam būtų sukakę 74 metai.

Po medicinos studijų Krokuvos universitete ir stažuotės JAV, profesorius Andrzejus Szczeklikas keletą metų dirbo Vroclavo medicinos akademijoje. 1990–1993 m. jis tapo Krokuvos Koperniko medicinos akademijos rektoriumi, o 1993 m. buvo išrinktas Krokuvos Jogailos universiteto vicerektoriumi, kuriame nuo 1989 m. ėjo profesorius ir Medicinos departamento vadovo pareigas.

Pagrindinės A. Szczekliko mokslinių tyrinėjimų sritys buvo aspirino sąlygota astma, kardiopulmoninės ligos bei eikozanoidų reikšmė šių ligų patogenezėje. Jis buvo pirmasis mokslininkas 1975 m. paskelbęs „prostaglandino hipotezę“, kuri rodė esant ryšį tarp padidėjusio jautrumo aspirinui bei kitiems vaistams nuo uždegimo, pasižymintiems ciklooksigenazės slopinimu, patomechanizmo ir arachidono rūgšties metabolizmo sutrikimų.

Prof. A. Szczekliko kvietimu Kauno medicinos universitetas (dabar Lietuvos sveikatos mokslų universitetas), tarptautinio GA2LEN (angl. *Global Allergy and Asthma European Network*) tinklo bendradarbiavimo centras, 2007 m. tapo Krokuvos Jogailos universiteto partneriu aspirininės astmos tyrinėjimų srityje.

Profesoriui Andrzejui Szczeklikui buvo įteikti reikšmingi tarptautiniai apdovanojimai, įskaitant pagrindinį žurnalo „Lancet“ prizą už leukotrieno C4 sintezės genetinio polimorfizmo darbus, Londono Karališkosios gydytojų kolegijos mokslinį prizą, Amerikos alergijos, astmos ir imunologijos akademijos *Robert A. Cook atminimo paskaitos* ir *EAACI Clemens von Pirquet* vardo apdovanojimus.

Profesorius Andrzejus Szczeklikas – autorius ir bendraautoris beveik 600 mokslo straipsnių, kurie buvo publikuojami tokiuose didelio citavimo tarptautiniuose žurnaluose kaip „New England Journal of Medicine“ (NEJM), „Nature“, „Journal of Allergy and Clinical Immunology“ (JACI), „Lancet“ ir kt.

Be ypatingų medicinos srities gebėjimų, jis turėjo ir kitų išskirtinių talentų: puikiai grojo pianinu (kasmet ligoninės kolegoms ir pacientams organizuodavo kalėdinius koncertus), tapė ir rašė, perteikdamas patirtus išgyvenimus, jausmus bei būties paslaptį. Jis išleido dvi pasaulinio garso sulaukusias knygas: „Katarsis: medicinos menas“ ir „Kora“, kuriose mėgino surasti ir atskleisti gilesnę, dvasingą medicinos praktikos prasmę. Česlovas Milošas, rašydamas atsiliepimą (~ 2005 m.) apie savo asmeninį gydytoją ir draugą Andrzejų Szczekliką, apibūdino jį kaip gydytoją, turintį gilių humanitarinių žinių, kuriame poetai ir menininkai išvelgia, jaučia išskirtinį intelektą, nors jis pagrįstas jiems neįprasta erudicija mikrobiologijos, chemijos ir genetikos srityse.

Profesorius Andrzejus Szczeklikas kelis kartus viešėjo Lietuvoje: čia skaitė paskaitas, o paskutinį kartą, 2011 m. pavasarį, pristatė į lietuvių kalbą išverstą savo knygą „Kora“. Apie Lietuvą jis visuomet kalbėjo su pagarba šalies istorijai, kultūrai ir su meile jos žmonėms.

Profesorius Andrzejus Szczeklikas visų mūsų atmintyje paliko neišdildomą didžio charizmatiško žmogaus prisiminimą.

Brigita Šitkauskienė

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas